

UDSMYKNING AF BYEN – ELLER HÆRVÆRK?

GADEKUNSTEN HAR ALTID VÆRET EN DEL AF BYBILLEDET. DE SENESTE ÅR ER DEN DOG BLEVET STUEREN OG MERE ELLER MINDRE ACCEPTERET SOM ETABLERET KUNSTFORM. MEN HVAD ER GADEKUNST, HVEM ER KUNSTNEREN, OG HVAD SKAL VI MED GADEKUNSTEN?

TEKST: LOUISE TAARNHOJ FOTO: STREETHEART.DK

Du kender dem. Du har set dem så mange gange før. Alligevel bliver du lidt begejstret, når du opdager dem. De små hemmeligheder, som kun du og byens gader deler. Det handler om gadekunst. Streetart. Små tegninger på lygtepæle, skilte og skraldespande. Et træ med strikket halstørklæde på. En kæk kommentar på muren. Et impulsivt maleri på en gavl.

GADEKUNST ER MODKULTUR

Gadekunst har altid været en del af gadebilledet, og byens mure har altid være brugt som talerør. Derfor bruger virksomheder også rigtig mange reklamepenge i byens rum.

“Hver dag, når vi bevæger os gennem byen, mødes vi af et utal af reklamebilleder, som for det meste viser en photoshoppet verden, der ligger langt fra vores egen virkelighed. For nogle gadekunstnere er motivationen startet her – netop ved at skabe en modkultur til reklamens magt i vores bybillede,” fortæller Christina Bennetzen, som sammen med Søs Uldall-Ekman står bag StreetHeart, der beskæftiger sig med gadekunst.

SPONTAN KUNST I BYBILLEDET

Gadekunst dækker over mange ting. Overordnet set er det spontan kunst udført på gadeplan uden tilladelse. Det kan være graffiti, stickers, strik, stencils, plakater eller installationer. Med meget forskellige udtryk.

“Enhver kunstner har sit eget udtryk og karakter, men for nogle år siden var der mange, der lod sig inspirere af HuskMitNavns pasteups og plakater med skarpe kommentarer. Det er en stil, som på mange måder er inspireret af de danske avisers tradition for satiriske tegneserier, striber,” fortæller Christina Bennetzen.

“De sidste par år har der været en del leg med materialer som eksempelvis en træskulptur-kunstner, som kalder sig for Bert, der har hentet træstolper og træ-afspærringer fra vejarbejde med hjem i sit atelier og transformeret de kedelige vejafspærringer til festlige sushiruller og bare bryster.”

ULOVLIGT, MEN ACCEPTERET?

Når man klistrer en plakat op på en mur, er der tale om hærværk. Men alligevel er gadekunst mere eller mindre accepteret som etableret kunstform. Hvad der startede som undergrund, bliver nu brugt af virksomheder, som eksempelvis når Metroselskabet inviterer kunstnere til at udsmykke hegnet omkring metrobyggerierne.

“Det skaber naturligvis nogle udfordringer, idet en stor del af gadekunstens kraft ligger i, at den er en modkultur. Derfor er det vigtigt at gentænke, hvad kunsten på gaden kan, når den bliver legaliseret. Gadekunsten kan

GADESTRIM

JERNHEST

KISSMAMA

fungerer inden for lovlige rammer, så længe den stadig forsøger at sprænge sig ud af de rammer. Hvis kunsten på gaden kan være med til at aktivere vores fantasi og åbne op for nye perspektiver i byrummet, har den en større berettigelse end nogensinde,” mener Christina Bennetzen.

KONTRASTER

En speciel gren af gadekunsten, der er blomstret op i løbet af de seneste år, er strik på lygtepæle, træer og cykelstativer. Der er noget mærkværdigt og på samme tid meget barnligt og sødt ved at se en lygtepæl, som er pakket ind i farverig strik. Hårdt mod blødt – en god kontrast til byens rå rammer. Og strikken er et godt eksempel på, hvor meget tid gadekunstnerne lægger i deres værker.

“Når en lygtepæl eller et cykelstativ pludselig er pakket ind i strik, må vi standse op og tjekke, om det nu virkelig kan være rigtigt. Der er noget magisk i, at nogen har taget sig tid til at strikke et enormt langt halstørklæde til en lygtepæl. Hvis man selv strikker, ved man, hvor lang tid det tager at strikke bare en lille sok, så man kan ikke andet end forundres, når nogen har givet sig tid til at strikke til byens bænke – og til dig og mig.”

FREMTIDEN TILHØRER KUNSTNERNE!

Der er ingen tvivl om, at de sociale medier som Facebook og Instagram har fået gadekunsten ud til masserne og gjort den populær. Men er den kommet for at blive?

“Gadekunstværkerne bliver større og større, og lige nu er der stor fokus på gavlmalierier eller hele bydelsværker, som er med til at præge et helt område. Jeg håber, at det også bliver tendensen i Danmark, og det ser allerede ud til, at der bliver gjort mere plads til kunsten på byens store flader på blandt andet metrohegn og husgavle,” fortæller Christina Bennetzen. Så er det bare ud i gaderne med lup og smartphone og hashtag #streetart. God fornøjelse! ➤

OM STREETHEART

BAG STREETHEART STÅR CHRISTINA BENNETZEN OG SØS ULDALL-EKMAN, SOM BEGGE ER UDDANNEDE KULTURFORMIDLERE FRA KØBENHAVNS UNIVERSITET. STREETHEART ER BÅDE EN BLOG, SOM BLANDT ANDET ARRANGERER TO ÅRLIGT TILBAGEVENDENDE ARRANGEMENTER, STREETHEART BEATS OG GADHJERTEJULEKALENDEREN, OG ET FORMIDLINGSBUREAU, DER TAGER SIG AF UNDERVISNING, KONSULENT- OG PROJEKTARBEJDE, EVENTS, OPLEVELSER OG VIDENDELING.

STREETHEART.DK

STREETART – HVEM, HVAD, HVOR

HVEM?

DER FINDES IKKE NOGEN BESTEMT DEFINITION PÅ EN GADEKUNSTNER. DET ER FOLK AF ALLE ALDRE, PROFESSIONER OG INTERESSER.

HVAD?

SPONTAN KUNST UDFØRT I GADEBILLEDET UDEN TILLADELSE.

HVOR?

BAG SKILTE, PÅ LYGTEPÆLE, I BAGGÅRDE, HØJT OPPE PÅ HUSGAVLE, I SMÅ SPRÆKKER MELLEM MURSTEN.

HVORFOR?

KISSMAMA: "HVORFOR JEG LAVER GADEKUNST? LAD MIG SVARE VED AT CITERE DEN DANSKE KUNSTNER JENS JØRGEN THORSEN: FOR AT FÅ FISSE!"

BLØD LYKKE: "MIN AMBITION SOM BLØD LYKKE ER AT SENDE SMIL OG SÆTTE GANG I BLØDE TANKER OG HANDLINGER MELLEM MENNESKER."

BASCOS: "DER ER INGEN CENSUR PÅ GADEN, OG SÅ ER DET BARE SJOVT AT LAVE GADEKUNST. JEG BLIVER STADIG LIDT NERVØS OG FØLER MIG SOM ET LILLE BARN, NÅR JEG SKAL UD FOR AT SÆTTE MINE TING OP."

